

A fejezet száma és megnevezése: **15. Gazdasági Minisztérium**
 Az alap megnevezése: **Munkaerőpiaci Alap**

Az elkülönített állami pénzalap 2001. évi beszámolójának indoklása

Összefoglaló adatok

2001-ben a költségvetési törvény a Munkaerőpiaci Alap (MPA) bevételi előirányzatát 168 209,1 millió Ft-ban, kiadási előirányzatát 178 916 ,8 millió Ft-ban határozta meg. Az engedélyezett GFS egyenleg -10 707,7 millió Ft volt, vagyis a folyó kiadások ezzel az összeggel haladhatták meg a bevételeket.

Az év folyamán végrehajtott előirányzat módosítások következtében a MPA 2001. évi bevételi előirányzata 174 753,0 millió Ft-ra, kiadási előirányzata 185 460,7 millió Ft-ra nőtt, a GFS egyenleg nem változott.

A 2001. évi tényleges bevétel 183 249,5 millió Ft volt, amely 8 496,5 millió Ft-tal, 4,9%-kal volt magasabb a módosított előirányzatnál. A kiadás teljesítése 194 354,4 millió Ft-ot tett ki, ez az összeg 4,8%-kal, azaz 8 893,7 millió Ft-tal haladta meg a módosítottat.

A GFS egyenleg, a kiadásoknak a bevételekénél nagyobb összegű túlteljesítése miatt, -397,2 millió Ft-tal több volt a költségvetés által megengedett mértéknél.

A MPA mérleg szerinti költségvetési tartaléka 2001. év folyamán 11 104,9 millió Ft-tal csökkent, így a 2001. december 31-i állapot szerinti összege 15 206,9 millió Ft volt.

A MPA egyes kiadási és bevételi előirányzatainak éves teljesítési mutatóit a következő táblázat tartalmazza.

A Munkaerőpiaci Alap bevételi és kiadási előirányzatai 2001. évi teljesítésének főbb mutatói

Bevételek	2001. évi tényleges bevételek	2001. évi tényleges bevételek a módosított előirányzat %-ában	Kiadások	2001. évi tényleges kiadások	2001. évi tényleges kiadások a módosított előirányzat %-ában
	milliárd Ft	%		milliárd Ft	%
Munkaadói járulék	110,5	105,4	Aktív eszközök	45,3	96,4
Munkavállalói járulék	50,5	105,2	Szakképzési célú kifizetések	16,0	100,0
Szakképzési hozzájárulás és visszafizetés	15,9	100,4	Munkanélküli ellátás	56,6	117,5
Rehabilitációs hozzájárulás és visszafizetés	2,6	116,7	Jövedelempótló támogatás	8,5	134,9
Bérgarancia támogatás törlesztése	0,2	36,1	Munkahelyteremtő támogatás	2,1	94,7
Egyéb bevételek	3,5	109,3	Bérgarancia kifizetések	0,9	75,1
			Költségvetési befizetések, TB alapnak átadás	49,5	100,8
			Munkaerőpiaci szervezet és Alapkezelő működése, fejlesztése	15,5	100,0
Bevételek összesen	183,2	104,9	Kiadások összesen	194,4	104,8

I. A Munkaerőpiaci Alap 2001. évi vagyoni helyzetének alakulása

Eszköz oldal

A MPA tárgyi eszközzel és immateriális javakkal nem rendelkezik.

Adott kölcsönként a MPA esetében működési és felhalmozási célra nyújtott támogatások kerülnek kimutatásra.

Az adott kölcsönök 2001-ben a következők szerint alakultak:

	milliárd Ft
2001. január 1-jei nyitóállomány:	3,45
Kölcsönnyújtás 2001-ben:	1,06
Törlesztés 2001-ben:	- 1,59
Behajthatatlan követelés miatti leírás:	- 0,01
Egyéb korrekció (önrevíziós átvezetések):	- 0,22
2001. december 31-ei záró-állomány:	2,69

A nyitó-állomány összege nem tartalmazza a Mérlegben egyéb követelésként kimutatott 2,11 milliárd Ft összegű, a következő évben esedékes törlesztő-részleteket, valamint a záró-állományban sem szerepel a következő évben esedékes -1,89 milliárd Ft összegű törlesztések összege.

Rövid lejáratú kölcsön alatt a MPA esetében jellemzően a bérgarancia alaprészből nyújtott működési célú kölcsönt kell érteni. A rövid lejáratú kölcsönök 2001-ben a következők szerint alakultak:

2001. január 1-jei nyitó-állomány:	0,74
Kölcsönnyújtás 2001-ben:	0,90
Törlesztés 2001-ben:	- 0,23
Behajthatatlan követelés miatti leírás:	- 0,12
Egyéb korrekció (önrevíziós átvezetések):	- 0,02
2001. december 31-ei záró-állomány:	1,27

A rövid lejáratú kölcsön záró-állományának alakulása a bérgarancia támogatások jelentős mértékű megemelkedésével van összefüggésben.

A záró-állomány 54%-a behajtható követelésnek minősül. A behajthatatlan állomány a bérgarancia alaprészből nyújtott kölcsönökből adódik. Ezt a támogatás jellege determinálja, mivel a követelések nagy része a felszámolásra került szervezetek vagyonának hiányában behajthatatlan marad.

Az **Adósok** fogalma alatt a MPA esetében jellemzően a jogalap nélkül felvett támogatások határozattal előírt visszafizetései miatti követeléseket kell érteni. 2001-ben az adós-állomány 0,4 milliárd Ft-tal nőtt meg, amely a folyó évben keletkezett mintegy egymilliárd forint összegű új adós-állomány és a 0,6 milliárd Ft összegű előző évi adós-állományra történő törlesztések különbözeteként adódott.

Az **Egyéb követeléseket** a MPA-nál elsősorban a már említett adott kölcsönök következő évben esedékes visszafizetései jelentik. Ennek összege 2001. december 31-én 1,9 milliárd Ft volt.

Forrás oldal

Az Alap **hosszú lejáratú kötelezettséggel** nem rendelkezik.

Rövid lejáratú kötelezettségként az Alapnál kisebb részben a szolgáltatás (szakértői díjak, foglalkozás-egészségügyi vizsgálat díja) vásárlásából származó szállítói kötelezettségek, nagyobb részben pedig a teljesített (elfogadott), de 2001. december 1-jéig nem folyósított támogatások miatti kötelezettségek kerülnek kimutatásra. Ennek az állománya 45,8 millió Ft-tal csökkent a nyitó-állományhoz képest. A GFS szemléletű tervezés miatt az áthúzódó kötelezettségek egyébként is a következő évi előirányzatban állnak rendelkezésre.

Az adott kölcsönök, a követelések és a kötelezettségek 2001. évi alakulásának együttes hatásaként az **Alap saját tőkéje 125 millió Ft-tal csökkent.**

A MPA 2001. évi mérleg szerinti költségvetési tartaléka 15 206,9 millió Ft.

II. A Munkaerőpiaci Alap kiadási és bevételi előirányzatának évközi módosításai és céljai

1. 2001-ben a MPA bevételi és kiadási előirányzatainak 6 543,9 millió Ft összegű évközi emelkedése a következő előirányzatok módosításából adódott:

Bevételi előirányzatok

- Egyéb bevétel: +2 259,9 millió Ft
- Szakképzési hozzájárulás: +4 260,0 millió Ft,
- Szakképzési kamatmentes kölcsön visszafizetése: +24,0 millió

Kiadási előirányzatok

- Foglalkoztatási és képzési támogatások: +490,0 millió Ft
- Szakképzési célú kifizetések: +4 434,0
- Országos munkaerőpiaci szervezetnek átadott pénzeszköz: +1619,9

Az **Egyéb bevétel** 2259,9 Ft összegű többletéből a munkaerőpiaci szervezetnek a minimálbér emeléséből adódó, előző évről áthúzódó hatásának kompenzálására, valamint a köztisztviselői illetményrendszer változásából eredő illetményemelésre 1 619,9 millió Ft, a non-profit szervezetek részére aktív támogatásokra 490,0 millió Ft, a közép- és felsőfokú állami oktatási intézményekben folyó szakmai képzés eszközeinek fejlesztésére 150,0 millió Ft többletkiadásra volt lehetőség.

A **Szakképzési hozzájárulás** 4 260,0 millió Ft-tal emelkedett, amelyből az előirányzott összegen felül a közép- és felsőfokú állami oktatási intézményekben folyó szakmai képzés működési feltételeinek javítására 96,4 millió Ft, eszközeik fejlesztésére 2 763,6 millió Ft, non-profit szervezetek (egyházi, alapítványi iskolák működésének javítására és eszközbeszerzésekre) 1 400,0 millió Ft ráfordítás vált finanszírozhatóvá.

A **Szakképzési kamatmentes kölcsön visszafizetésének** a vállalkozásoktól és az önkormányzatoktól származó 24,0 millió Ft összegű többletbevételét a közép- és felsőfokú állami oktatási intézményekben folyó szakmai képzés eszközeinek fejlesztésére lehetett fordítani.

2. A kiadási előirányzatok közötti átcsoportosítás:

- +129,9 millió Ft az Országos Munkaerőpiaci szervezetnek átadott pénzeszköz előirányzat emelés
- -93,6 millió Ft a Foglalkoztatási és képzési támogatások előirányzat csökkenés
- -36,3 millió Ft az Alapkezelőnek átadott pénzeszköz előirányzat csökkenés.

A 129,9 millió Ft átcsoportosítása egyrészt a munkaerőpiaci szervezetnek a minimálbér emeléséből adódó, előző évről áthúzódó hatásának kompenzálására, illetve a köztisztviselői illetményrendszer változásából eredő illetményemelésre szolgált, másrészt a munkaerőpiaci szervezet intézményrendszerének átalakításából adódó létszám-átcsoportosítás következménye volt.

III. A Munkaerőpiaci Alap bevételeinek alakulása

A Munkaerőpiaci Alap bevétele 2001-ben a munkaadók, munkavállalók által befizetett járulékokból, a szakképzési és rehabilitációs hozzájárulásból, a kölcsönök visszafizetéséből és az egyéb bevételekből képződött.

(Részletes adatok: ld. 1., 2/a., 2/b. és 3. sz. melléklet.)

2001-ben a Munkaerőpiaci Alap bevételeinek 60,4%-a, 110 524,1 millió Ft **munkaadói járulékból**, 27,6%-a, 50 537,4 millió Ft **munkavállalói járulékból** folyt be. Összességében a járulékokból képződött bevétel a tárgyévben 88,0%-ot tett ki. Ez 0,4 százalékponttal magasabb, mint a 2000. évi járulékokból befolyt bevételek aránya.

Mindkét járulék esetében a teljesítés meghaladta a tervezett előirányzatot, a munkaadói járulék 5,4%-kal, a munkavállalói járulék pedig ennél kisebb arányban, 5,2%-kal. A teljes járulékbevétel 8,2 milliárd Ft-tal volt több a tervezettnél. A munkaadói és munkavállalói járulék ilyen nagy mértékű túlteljesítéséhez a 2001. évi tervezett 18%-kal meghaladó tényleges éves bériáramlás járult hozzá, aminek egyik oka a köztisztviselői illetményrendszer módosításából eredő – a költségvetési törvényben nem tervezett – éves szintű 122,4%-os illetményemelés volt. Ezen túlmenően a versenyszféra béremelése (116,3%) is meghaladta a Kormány által ajánlott szintet.

A **rehabilitációs hozzájárulásból** 2 499,4 millió Ft bevétel folyt be, amely 19,0%-kal volt magasabb a tervezett előirányzatnál. A tervezés alapjául szolgáló, egy főre jutó rehabilitációs hozzájárulás éves mértéke 2001-ben 27 800 Ft/fő volt, amely a múlt évhez képest – az összes bevételt tekintve – kisebb arányban, csak mintegy 14%-kal emelkedett.

A rehabilitációs hozzájárulás nagy arányú emelkedéséhez hozzájárulhatott az, hogy a munkaadók a megváltozott munkaképességű személyek foglalkoztatása helyett inkább a kisebb költséget és szervezést jelentő járulékfizetést vállalják.

A **visszterhesen nyújtott rehabilitációs támogatásokból** a múlt évben 126,4 millió Ft bevétele volt a MPA-nak, így az előirányzat 84,3%-ra teljesült.

A **szakképzési hozzájárulásból** eredő bevétel aránya a Munkaerőpiaci Alap összes bevételei között évről-évre emelkedő tendenciájú. A 2001-ben befolyt szakképzési hozzájárulás összege 15 808,0 millió Ft volt, ami 0,3%-kal magasabb a módosított bevételi előirányzatnál. Ez az arány a szakképzési hozzájárulás eredeti előirányzatát figyelembe véve 137,5%-os lett volna.

A befizetett szakképzési hozzájárulás összegének az eredeti előirányzatot meghaladó jelentős arányú túlteljesítése egyrészt arra utal, hogy a munkaadók a többletmunkával járó gyakorlati képzés megszervezése helyett inkább a szakképzési hozzájárulás megfizetését vállalják. Ezt támasztja alá az is, hogy a visszaigénylések aránya évek óta folyamatosan csökkent.

Másrészt, a szakképzési hozzájárulásból eredő bevétel mértékére a tervezettnél magasabb 2001. évi bérkiáramlás is jelentős hatással volt.

A **szakképzési kölcsön visszafizetéséből** 85,3 millió Ft folyt be, ami a módosított előirányzatnál 15,3%-kal magasabb.

Az **egyéb bevétel** összege 2001-ben 3 451,9 millió Ft volt, ami az év közben módosított bevételi előirányzatot 9,2%-kal haladta meg.

Az egyéb bevétel a megállapodások megszegése miatt határozattal visszakövetelt ellátások és támogatások összegéből, a kamatbevételekből, az önkéntes befizetésekből, a bírságokból (döntően a foglalkoztatási törvényben szabályozott rendbírságból), a diplomáciai testületek befizetéseiből és különféle egyéb bevételekből képződő, nem adó jellegű folyó bevételekből, valamint a foglalkoztatási alaprészt illető kölcsönök visszafizetéséből áll. Az előbbiek aránya az összes egyéb bevételen belül 50% volt. Az utóbbi a MPA foglalkoztatási alaprészből a munkahelyteremtő beruházásokra, az önfoglalkoztatás és a munkahelymegőrzés támogatására visszterhesen nyújtott működési és felhalmozási célú támogatások visszatérítéséből folyik be, melynek aránya 2001-ben 40,5%-ot tett ki. Ennek aránya csökkenő tendenciát mutat, mivel a munkahelyteremtő beruházás finanszírozási lehetősége a MPA-ból 2000-től megszűnt, így ez a bevétel már csak az ezt megelőzően támogatott beruházásra adott kölcsönök visszaáramlásából származik.

Az egyéb bevétel több mint kétharmada a munkaügyi központokban realizálódott a számukra előírt egyéb bevételi kötelezettség teljesítése révén. Az egyéb bevételek összege jelentősen szóródott a munkaügyi központok között, ami annak is a függvénye, hogy a döntési helyzetben lévő munkaügyi tanács korábban milyen súllyal preferálta a visszatérítendő támogatásként nyújtott munkahelyteremtő beruházásokat.

A munkaügyi központok egyéb bevételének mintegy 60%-a a visszatérített kölcsönökből képződött. Kivétel ez alól a főváros, ahol a folyó bevételek súlya a meghatározó, amelyből döntő hányadot a külföldiek engedély nélküli foglalkoztatása miatti bírság teszi ki.

A **bérgarancia támogatások** 216,7 millió Ft összegű törlesztése a tervezettnél több mint egyharmada volt. A felszámolás alatt álló gazdálkodó szervezetek részére, a munkavállalóikkal szemben fennálló bértartozásra adott kölcsönök visszafizetése jelentősen függ a felszámolás időtartamától. Ezért a bérgarancia támogatások törlesztéséből származó bevételek visszatérülése az Alapba a megtérülés idejét és összegét tekintve bizonytalan.

IV. A Munkaerőpiaci Alap pénzeszközeinek felhasználása

Alaprészhez kapcsolódó jogcímek:

- aktív foglalkoztatási eszközök (foglalkoztatási és képzési támogatások, a Gazdasági Minisztérium célleírányzatnak átadás) - foglalkoztatási alaprész
- szakképzési célú kifizetések - szakképzési (képzési és fejlesztési) alaprész
- munkanélküli ellátások - szolidaritási alaprész
- jövedelempótló támogatás - jövedelempótló támogatás alaprész
- bérgarancia kifizetések - bérgarancia alaprész
- munkahelyteremtő támogatás - rehabilitációs alaprész
- országos foglalkoztatási szolgálat és alapkezelő működtetése és fejlesztése - működési alaprész.

Alaprészhez nem kapcsolódó jogcímek:

- Országos Munkabiztonsági és Munkaügyi Főfelügyelőségnek pénzeszközátadás
- TB alapnak pénzeszközátadás
- költségvetési befizetések (a megváltozott munkaképességű személyek foglalkoztatásának elősegítése, valamint a munkanélküli ellátórendszer változásával kapcsolatos befizetések).

1. Foglalkoztatási alaprész

2001-ben a foglalkoztatási alaprész (Aktív foglalkoztatási támogatások) kiadási előirányzata 46 655,5 millió Ft volt, amelyből a Foglalkoztatási és képzési támogatások előirányzat összege 43 281,5 millió Ft-ot tett ki, az Aktív Foglalkoztatási célleírányzat (AFC) részére 3 374,0 millió Ft került átadásra.

Az évközi előirányzat módosítások következtében a Foglalkoztatási és képzési támogatások előirányzat 43 677,9 millió Ft-ra emelkedett. A 2001. évi módosított kiadási előirányzat felhasználása 96,1%-ra teljesült. Az AFC részére a pénzeszközátadás megtörtént.

A Munkaerőpiaci Alap Irányító Testülete (MAT) a **foglalkoztatási alaprész központi keretét 8 281,5 millió Ft-ban** határozta meg. A 2001-ben hozott MAT döntések hatására a központi keret **7 412,0 millió Ft-ra módosult**.

A **2001. évi kifizetések összege 7 003,1 millió Ft** volt, így a központi keret felhasználása 408,9 millió Ft-tal maradt el a módosítottól. Az éves teljesítési mutató 94,5% volt. (Részletes adatok: ld. 5. sz. melléklet.)

A foglalkoztatási alaprész központi keretéből az előző évben befejeződött programok 2001. évre áthúzódó pénzügyi kötelezettségeinek teljesítésére összesen 228,9 millió Ft kifizetése valósult meg.

A **2001-ben lezárásra került központi programokra 2 837,8 millió Ft** felhasználás történt. Ebből 1 849,3 millió Ft a magas élők munkai-igényű vállalkozások foglalkoztatási helyzetének javítása, munkaerő-megtartó és létszám-bővítő képességük elősegítése céljából realizálódott. 2001-ben tovább folytatódtak az EURES rendszer magyarországi kialakításának, a külföldi munkavállalásban segítséget nyújtó közvetítő-tanácsadó rendszer, valamint az EUROFIT regionális alapon szervezett intézményrendszere létrehozásának és fejlesztésének munkálatai, melyekre a beszámolási évben 154,7 millió Ft került felhasználásra. Az OFA új, kísérleti programjára – melynek célja a mezőgazdasági munkavállalók foglalkoztatásának elősegítése – 200,0 millió Ft összegű támogatás került átadásra.

2001. évi indítású, a következő évre áthúzódó programokra 1 218,6 millió Ft került kifizetésre. Képzési programok keretében, a büntetés-végrehajtási intézményekben folyó képzésekre 50,5 millió Ft-ot, rehabilitációs képzési programra 13,4 millió Ft-ot, a halmozottan hátrányos helyzetű, elsősorban roma fiatalok társadalmi beilleszkedése céljából 388,7 millió Ft-ot használtak fel. Hajléktalan személyek foglalkoztatását elősegítő komplex modellkísérleti program keretében 43,0 millió Ft, a haderő átalakítással összefüggő program során 56,2 millió Ft kiadás realizálódott. Az autonóm társadalmi párbeszéd erősítésére 27,5 millió Ft, a kollektív nyilvántartási rendszer működésére és továbbfejlesztésére 14,1 millió Ft kiadás teljesült.

Az **OFA 2002. évi foglalkoztatási programjainak támogatására 2 700,0 millió Ft** került átadásra.

A MAT a **MPA foglalkoztatási alaprész 2001. évi decentralizált keretét 35 000,0 millió Ft-ban** határozta meg, ami az évközben végrehajtott módosításokat is figyelembe véve **36 265,9 millió Ft-ra emelkedett**. Ez nominálisan közel 30%-kal volt magasabb, mint az előző évi módosított decentralizált keret. A munkaügyi központok éves szinten az aktív eszközök működtetésére **34 962,6 millió Ft-ot használtak fel**. Ez 3,6%-kal alacsonyabb volt a rendelkezésükre álló keretnél. (Részletes adatok: ld.: 6/a., 6/b., 11. sz. melléklet.)

A munkaügyi központoknak ebben az évben is lehetőségük volt a központilag leosztott megyei decentralizált keretek megemelésére. Erre az előírt egyéb bevételi kötelezettségük teljesítését követően, az egyéb bevételük többletének felhasználásával

- az alapkezelő hozzájárulásával - kerülhetett sor. A megemelt decentralizált kerethez viszonyított teljesítés aránya 96,4% volt, amely kedvezőnek mondható, tekintettel arra, hogy a decentralizált foglalkoztatási alaprész keretének összege 2001-ben jelentősen magasabb volt az előző évinél, ami a rendelkezésre álló forrás felhasználása tekintetében jól szervezett szakmai és pénzügyi munkát igényelt a munkaügyi központoktól.

Munkaügyi központonként vizsgálva a decentralizált források felhasználását, annak tapasztalatai az alábbiakban foglalhatók össze:

- A munkaügyi központok - korábbi évekhez viszonyított - kisebb hányada, mindössze negyedrésze a központilag leosztott decentralizált keretén felül, a képződő egyéb bevételeinek többletét is igénybe vette. Ezt a 100% feletti teljesítési arányok mutatják, amelyek fedezete az előbb említett módon valamennyi munkaügyi központnál rendelkezésre állt. A központilag leosztott decentralizált keretet meghaladó felhasználás aránya nem volt kiemelkedő egyik érintett megyében sem, mivel a többletfelhasználás 100,6-101,7% között mozgott. Az év folyamán képződött egyéb többletbevételeiket a Békés, Borsod-Abaúj-Zemplén, Komárom-Esztergom, Pest és Veszprém megyei munkaügyi központok használták fel.
- 2001-ben a fel nem használt keretek mértéke és aránya magasabb volt, mint az előző évben (0,1-11,8% közötti). A rendelkezésére bocsátott forrás legalacsonyabb hányadát, 88,2%-át a Fejér Megyei Munkaügyi Központ használta fel. További öt munkaügyi központ keretfelhasználása nem haladta meg a 95%-ot. Ennek következtében a fel nem használt keretek tekintetében egyenetlenebbnek bizonyult a munkaügyi központok teljesítménye, mint a kereteket meghaladó felhasználások alapján.
- Régióként vizsgálva a teljesítések arányát, szoros összefüggés nem található a térség munkaerőpiaci helyzetével kapcsolatban. Egyedül az észak-magyarországi régióhoz tartozó megyékben volt egyenletes a keretfelhasználás mértéke, mivel az itteni munkaügyi központok kiugróan magas, csaknem 99%-os, illetve 100%-ot meghaladó mértékben éltek a rendelkezésükre álló forrásokkal. A többi régióban egyaránt előfordult alacsonyabb és magasabb mértékű forrásfelhasználás is.
- A decentralizált keret előző évhez viszonyított emelkedésével párhuzamosan növekedett az egyes támogatási formákra benyújtott kérelmek száma is, amelyek döntő többségében, 85-90%-ában a munkaügyi központok támogató határozatot hoztak. Így a foglalkoztatáspolitikai eszközök alkalmazásával az előző évinél több új belépőnek sikerült lehetőséget teremteni a munkaerőpiacra jutáshoz. A benyújtott kérelmek száma alapján az állapítható meg, hogy jelentősen emelkedett a bértámogatás, valamint a járulékátvállalás iránti igény. Elutasításra a beadott kérelmek alig egy-két százalékában került sor, melynek legfőbb oka az volt, hogy a kérelmek nem feleltek meg az adott

eszköz esetében jogszabályban meghatározott támogatási feltételeknek. A pénzeszközök hiánya miatti elutasítás nem volt jellemző, csak kevés esetben fordult elő.

- Az előző év szoros gazdálkodását követően az ez évi nagyobb mozgásteret nyújtó kedvező feltételek ellenére év elején a támogatási lehetőségek iránt érdeklődés késleltetve jelentkezett. Az első negyedév végétől megéleződött támogatási igények az év hátralévő részében egyenletesen jelentkeztek. Fokozottabb érdeklődés mutatkozott az aktív eszközök iránt szeptembertől kezdődően, amely főleg a pályakezdők nyár végi beáramlásával függött össze. Az év utolsó hónapjaiban beadott támogatási kérelmek száma jelentősen meghaladta az előző év végén benyújtottak nagyságát.

A decentralizált keretből működtetett aktív eszközök felhasználása az elmúlt év folyamán az alábbiak szerint alakult.

Közhasznú foglalkoztatás

A munkaügyi központok decentralizált keretükből 2001-ben is a közhasznú foglalkoztatás támogatására fordították a legnagyobb összeget, 11 569,5 millió Ft-ot. Ez 34%-kal volt magasabb a megelőző évi kiadásoknál. A felhasználás döntő részét, 92,6%-át a 70%-os támogatási kategóriában megítélt foglalkoztatásokra folyósították. Az erre a célra ténylegesen fordított pénzüsszeg azonban ennél magasabb volt, hiszen érvényesült a közhasznú foglalkoztatással megvalósított ár- és belvív által okozott károk elhárítása céljából indított 2000. évi központi program áthúzó hatása, továbbá a munkaerőpiaci programok támogatási elemei között is jelentős volt a közhasznú foglalkoztatás mértéke. Az előbbinél ez 211,2 millió Ft, az utóbbinál 595,6 millió Ft kiadást jelentett. Ezen összegekkel együtt 12,4 milliárd Ft felhasználás történt közhasznú foglalkoztatás támogatása keretében a beszámolási évben.

A munkaügyi központok a rendelkezésükre álló keret 33,1 %-át használták fel közhasznú munkára, ami a múlt évinél 1,9 százalékponttal magasabb volt, az 1999. évi mértékkel pedig megegyezett. A ráfordítási arányok a tavalyinál kevésbé szórta az egyes munkaügyi központok mutatói között. A megyei keretükből legnagyobb arányban (40,0%) Somogy megyében, legkevesebbet (19,1%-ot) Vas megyében költöttek közhasznú munka támogatására. Különösen magas, 39%-ot meghaladó volt még a fővárosban és Fejér megyében az erre a célra felhasznált források aránya.

Az érintett létszám vonatkozásában a képzést követően a legtöbb munkanélküli közhasznú munkában vett részt, összesen 80,7 ezer fő. Az évek óta tartó folyamatos csökkenést jól mutatja, hogy ez a múlt évi létszámnak 86,4 %-a, a két évvel ezelőttinél pedig csupán kétharmada. A korábbi években közhasznú munkán foglalkoztatottak száma - évről-évre egyre csökkenő mértékben - még meghaladta a munkaerőpiaci képzésben részt vettek számát, azonban először 2001-ben már alacsonyabb volt annál. Ebben az évben - az előzővel ellentétben és az érintett létszám csökkenése mellett - a közhasznú foglalkoztatásba belépők száma 5,5%-kal meghaladta a kilépők számát.

Munkaerőpiaci képzés

A második legnagyobb összegű és arányú pénzfelhasználás 2001-ben is a munkaerőpiaci képzések támogatására történt. A képzések jelentősége az elmúlt évekhez hasonlóan továbbra is számottevő. Ez a támogatási forma elősegíti a strukturális munkanélküliség kezelését, új szakmák elsajátítását, biztosítva ezzel az élethosszig tartó tanulás lehetőségét.

A munkaügyi központok a decentralizált keretből összesen 9 985,9 millió Ft-ot használtak fel a munkanélküliek foglalkoztathatóságát javító, elhelyezkedését elősegítő, valamint prevenciós célokat szolgáló képzések támogatására, ami 20,5%-kal volt magasabb a múlt évi ráfordításnál.

Ezen felül a munkaerőpiaci programok keretében további 363,9 millió Ft-ot, a központi keretből 555,6 millió Ft-ot fordítottak képzési programokra. Így az e célra megvalósult kifizetések összege csaknem elérte a 11 milliárd Ft-ot.

A decentralizált keretből a munkaerőpiaci képzés kiadásainak aránya országosan 28,6% volt, ami az 1999. évi szintnek felelt meg és 1,3 százalékponttal alacsonyabb volt, mint 2000-ben. A csökkenés ellenére az elhelyezkedési esélyek növelése, a munkaképesség megőrzése szempontjából a képzések fontosságát továbbra sem lehet elvitatni.

Területi eloszlásban, az egyes munkaügyi központoknál a képzési célú pénzfelhasználás aránya a decentralizált kereten belül az országos átlaghoz képest jelentős szóródást mutatott (15,4% Nógrád megye, 44,5% Vas megye, 44,4% Pest megye).

A múlt évben 91,5 ezer fő vett részt képzésben, ami 3,7%-kal magasabb a tavalyi létszámnál. Ehhez hozzájárult az is, hogy az év közepétől módosult a foglalkoztatási törvény és bővült a képzésbe vonhatók köre. Bekapcsolódhatnak a képzésbe azok is, akik gyermekgondozási segélyben, gyermeknevelési támogatásban, illetve terhességi gyermekágyi segélyben, gyermekgondozási díjban vagy ápolási díjban részesülnek.

A pályakezdők aránya az összes érintett létszám 22,5%-át tette ki. Ezen felül közel 2 ezer fő központi képzési programokba, illetve központi program keretében képzésbe került.

Foglalkoztatás-bővítő bértámogatás

Az aktív eszközök közötti sorrendben - mind a kiadásokat, mind pedig az érintett létszámot tekintve - a bértámogatás a harmadik helyet foglalja el. Az elmúlt három évben folyamatosan emelkedett a tartós munkanélküliek foglalkoztatása iránti érdeklődés. Ez 2001-ben fokozottabban mutatkozott meg, amiben meghatározó szerepet játszott a minimálbér növekedése. Az igénylők többsége továbbra is a feldolgozóipar, a kereskedelem és a vendéglátás területéről jelentkezett. A támogatási igények alakulását befolyásoló tényezőként lehet megemlíteni, hogy a kedvezőbb gazdasági helyzetben lévő vállalkozások a beruházási, fejlesztési programjaikhoz, míg a pénzügyi nehézségekkel küzdők egyértelműen a bérköltségek terheinek csökkentéséhez veszik igénybe ezt a támogatást.

2001-ben bértámogatás keretében 5 044,3 millió Ft-ot fizettek ki a munkaügyi központok a kérelmező munkaadók részére. Ez az összeg 39,7%-kal haladta meg a 2000. évi ráfordításokat. Az aktív eszközök között a bértámogatás súlya a beszámolási évben jelentős mértékben tovább emelkedett. Az e célra kifizetett összeg az éves decentralizált keret 14,4 %-át tette ki, ami 1,4 százalékponttal magasabb az előző évi arányhoz képest. Az a tény, hogy ez a támogatási forma nagymértékben segíti a vállalkozások működését is a bérek támogatásán keresztül, emellett a munkához jutás lehetősége is kiszélesedik, különösen a kedvezőtlen munkaerőpiaci helyzetű és gazdaságilag elmaradottabb térségekben. A foglalkoztatás bővítésére kifizetett összeg kétharmadát a kelet-magyarországi régiókban használták fel.

A munkakerőpiaci programok keretén belül még további jelentős összeg, 1 136,5 millió Ft került bértámogatás keretében kifizetésre, így összességében közel 6,2 milliárd Ft-ot fordítottak tartós munkanélküliek foglalkoztatásának támogatására.

Jelentős eltérések mutatkoztak a bértámogatásra fordított keretek megyei ráfordítási arányai között, ezek azonban az előző két aktív eszközhöz képest szűkebb intervallumban mozogtak. Ugyancsak szűkebb ez az intervallum a megelőző év két szélső értéke által meghatározott sávnál is. A legmagasabb és a legalacsonyabb arány - 2000-rel megegyezően - Heves és Pest megyében alakult ki, az előbbiben 21,4%, az utóbbiban 9,6% volt a bértámogatás aránya. A munkaügyi központok közül egyedül Heves megyében tehető olyan megállapítás, hogy csaknem azonos arányban oszlanak meg a kiadások a közhasznú munka, a képzés és a bértámogatás között, ami sem az országos átlagra, sem pedig az egyes megyékre, illetve a fővárosra nem jellemző.

A bértámogatással foglalkoztatott létszám 2001-ben 48,1 ezer fő volt, ami az előző évhez képest - a kiadások növekedési ütemével szemben - csökkent. Mivel a beszámolási évben a fajlagos költségek ennél az aktív eszköznél jelentősen emelkedtek, ez a növekvő támogatási összeg ellenére azt eredményezte, hogy a korábbinál alacsonyabb létszámot lehetett bevonni a támogatásba.

A támogatottak közül a pályakezdők aránya csökkent 3,7%-ra, a rehabilitációs programban részt vett megváltozott munkaképességűek aránya 1,7% volt.

Pályakezdők támogatása: munkatapasztalat szerzés és foglalkoztatási támogatás

A pályakezdő támogatások mindkét formája bértámogatás jellegű, melyekre együttesen a munkaügyi központok 2001-ben 2 991,9 millió Ft-ot fordítottak. Ez - a tartós munkanélküliek bértámogatásának növekedésétől kisebb mértékben - az előző évhez képest 31,2%-kal emelkedett. A munkaerőpiaci programok keretében erre a támogatásra további 68,5 millió Ft került felhasználásra, így összességében mintegy 3,1 milliárd Ft-ot használtak fel a pályakezdők foglalkoztatására.

A két - pályakezdők támogatására szolgáló - eszköz közötti, előző években tapasztalt arányeltolódás erőteljesen folytatódott 2001-ben. A pályakezdők foglalkoztatását elősegítő két forma közül a kedvezőbb jogszabályi feltételekkel támogatható munkatapasztalat szerzésre a munkaügyi központok 2 939,1 millió Ft-ot fizettek ki,

ami 33,1%-kal volt több a megelőző évhez képest. A foglalkoztatási támogatás kiadásai (52,8 millió Ft) azonban csaknem 28%-kal csökkentek 2000-hez képest.

A munkaügyi központok a pályakezdők támogatására a felosztott decentralizált keret 8,6%-át használták fel, ami 0,4 százalékponttal haladta meg a múlt évit.

A foglalkoztatottak száma 16,8 ezer fő volt, ami 2000-hez képest 8,2%-os csökkenést jelentett. Ezt a nyilvántartott munkanélküliek összetételének változása nem indokolta. Mivel a pályakezdők támogatására fordított pénzeszeg jelentősen emelkedett, a támogatott létszám csökkenésének okát a fajlagos költségek nagymértékű emelkedésében kell keresni.

Önfoglalkoztatóvá válás támogatása

A munkahelyteremtés speciális formájának, az önfoglalkoztatóvá válásnak a támogatása 852,1 millió Ft-ot (a munkaerőpiaci programok keretében történő ráfordításokkal együtt 881,6 millió Ft-ot) tett ki, ami 19,6%-kal magasabb volt a 2000. évi támogatási értéknél. Összességében a munkaügyi központok önfoglalkoztatásra, a rendelkezésükre álló decentralizált keret előző évinél kisebb hányadát, 2,4%-át költötték el.

A támogatási összeg felső határa 2001-ben egymillió forint volt, amit pályázati eljárás keretében visszatérítendő, kamatmentes tokejuttatásként lehetett elnyerni.

2001-ben 6,0 ezer fő munkanélküli jutott önmaga foglalkoztatásának megvalósítását elősegítő támogatáshoz, ami 13,2%-kal volt magasabb a 2000. évi létszámnál. Közülük a vállalkozóvá válás támogatásában részesülők száma azon megyékben emelkedett, ahol kedvezőbb feltételeket határoztak meg, bővítették a támogatással vásárolható eszközök körét. Meg kell azonban jegyezni, hogy az új belépők száma közel egytizedével csökkent: ebben az évben 1,1 ezer fő volt, ami a szigorú jogszabályi előírásoknak tudható be.

Munkahelyteremtés egyéb formái

2001-ben munkahelyteremtésre a Munkaerőpiaci Alap foglalkoztatási alaprészből nem lehetett támogatást nyújtani, így ebben az évben e célra kifizetett összegek kizárólag a korábban vállalt hitelkamat fedezetére áthúzódó kötelezettségeket fedezték. Hagyományos munkahelyteremtésre összesen 38,3 millió Ft-ot fordítottak a munkaügyi központok.

A korábbi években támogatással létrehozott munkahelyeken - a foglalkoztatási kötelezettségre való tekintettel - 9,1 ezer fő munkanélküli foglalkoztatása valósult meg.

Vállalkozóvá válás támogatása

A vállalkozóvá válás támogatására a munkaügyi központok kiadásai 516,8 millió Ft-ot tettek ki, ami 21,7%-kal magasabb összeg a 2000. évinél. (A munkaerőpiaci programok keretében további 2,4 millió Ft került felhasználásra e célból.) A kiadások növekedése nagyrészt a munkanélküli járadék havi összege emelkedésének

tulajdonítható, mivel a támogatott létszám az előző évi szinten maradt, és kissé meghaladta az 5 ezer főt. Annak ellenére, hogy a létszámot illetően 94%-os növekedés következett be a megváltozott munkaképességű személyek vállalkozóvá válásának támogatásában, még így is csak 97 fő bevonására került sor a beszámolási évben.

A vállalkozóvá válás támogatásának különböző formái közül az előző évinél is kisebb hányadot, mindössze 0,3%-ot fordítottak képzési támogatásra és szaktanácsadásra, a kifizetett összeg döntő részét (99,7%-át) a hat hónapig adható járadék összegének megfelelő támogatás képezte.

Mobilitási támogatás

A mobilitási támogatás többféle formát foglal magába: az egyéni és csoportos személyszállítást, a lakhatási hozzájárulást és a munkaerő-toborzást. Az összes ráfordítás 2001-ben 284,9 millió Ft volt, ami 15,2%-os csökkenést jelent az előző évhez képest.

A tavalyi létszámnál mintegy 7%-kal kevesebben, 9,4 ezren részesültek e támogatás valamely formájában.

A munkaerőpiaci programok keretében az előzőeken túlmenően 22,4 millió Ft-ot fordítottak területi mobilitást elősegítő támogatásokra.

Járulékok átvállalása

A munkabérhez kapcsolódó járulékok átvállalásával, 621,4 millió Ft kifizetésével, 9,7 ezer fő alkalmi munkavállalói könyvvvel rendelkező munkanélküli foglalkoztatásához járultak hozzá a munkaügyi központok. Ez mind a ráfordítás, mind a létszám tekintetében látványos emelkedést jelent az előző évhez képest.

A járulékok kifizetéséhez nyújtott támogatás összege csaknem a négyszeresére növekedett, és ez által másfélszer több foglalkoztatott munkanélküli részesülhetett így támogatásban, mint egy évvel korábban.

A munkaerőpiaci programokon belül is jelentős nagyságú összeget, 337,2 millió Ft-ot használtak fel járulékok átvállalása címén, így összességében e célra közel egymilliárd Ft került kiutalásra.

Reintegráló és térségfejlesztési programok

A megyei munkaügyi központok által 1999. évben indított programok nagy része már 2000-ben befejeződött. A még működő, három év időtartamra tervezett programok is kifutó szakaszban voltak és a beszámolás évében befejeződtek.

2001-ben a reintegráló programokra 52,4 millió Ft került kifizetésre, ami az előző évben felhasznált összegnek töredéke, mindössze 7,6%-a. A teljes ráfordítás több mint fele közhasznú foglalkoztatás támogatására, csaknem egyötöde bérjellegű támogatásra irányult. Jelentősebb összegű kifizetés Nógrád, Békés és Pest megyében történt, ahol a teljes kiadás csaknem háromnegyede realizálódott.

A térségfejlesztési programok 2001. évi ráfordítása 107,9 millió Ft-ot tett ki, amely az egy évvel korábbi kifizetés 43,8%-a volt. Bértámogatásra és közhasznú foglalkoztatás támogatására ennek több mint felét használták fel. Kifizetés hat megyében történt.

Munkaerőpiaci programok

A MAT az előző évhez hasonlóan a munkaerőpiaci programok 2001. évi működtetését is támogatta. A 27/2001. (V.2.) számú határozatában egyetértett azzal, hogy a munkaügyi központok által kidolgozott munkaerőpiaci programokra 387,9 millió Ft felhasználását addicionális módon támogatja a MPA foglalkoztatási alaprész 2001. évi központi keretéből. Ezzel az összeggel a munkaügyi központok decentralizált kerete megemelésre került.

2001-ben a fővárosban és minden megyében működött munkaerőpiaci program, melyek részben 2000. évi, részben új indításúak voltak. A munkaügyi központok nagyobb részében kettőnél több program futott egy időben, országosan összesen közel 70 munkaerőpiaci program működött. Ezek tényleges kiadásai a beszámolási évben 2 634,3 millió Ft-ot tettek ki, ami meghaladta a megelőző évi felhasználás háromszorosát.

A tényleges kiadásokból a támogatási és szolgáltatási elemre 2 566,1 millió Ft-ot fordítottak a munkaügyi központok, aminek 14,2%-a képzés, 23,2%-a közhasznú foglalkoztatás, 60,1%-a bér jellegű támogatás volt. A programok működési költségeihez való hozzájárulás 68,2 millió Ft-ot tett ki. Erre a célra a munkaerőpiaci programok kiadásainak csaknem 2,6%-át használták fel.

2. Szolidaritási alaprész

A munkanélküli ellátásokra történő kifizetések jogcímei 2001-ben a következők voltak:

- munkanélküli járadék és járulékai,
- pályakezdők munkanélküli segélye és járulékai (1996. július 1-jével megszűnt, de a korábban szüneteltetők közül visszatérők ellátását még biztosítani kell),
- nyugdíj előtti munkanélküli segély és járulékai,
- munkahely kereséssel kapcsolatos útiköltség térítés,
- előnyugdíj,
- foglalkozás-egészségügyi vizsgálat díja,
- az alaprész működtetésével kapcsolatos közvetlen költségek (postaköltségekkel együtt).

(Részletes adatok: ld.: 4., 10. sz. melléklet.)

2001-ben a munkanélküli ellátások (szolidaritási alaprész) kiadási előirányzata 48 158,0 millió Ft volt. A tényleges munkanélküli ellátások **17,5 %-kal túlteljesültek**, és 56 570,9 millió Ft-ot tettek ki. A kifizetett ellátások döntő részét, 93,9%-át a munkanélküli járadék összege jelentette, 3,3%-át pedig a nyugdíj előtti munkanélküli segély összege tette ki.

A munkanélküli ellátások túllépésének legfőbb oka az volt, hogy a legnagyobb súllyal szereplő ellátási formára, a munkanélküli járadékra jogosultak átlagos éves létszáma - annak ellenére, hogy 2000. évhez képest több mint 10%-kal csökkent – a tervezett mértéket 13,9%-kal meghaladta. A tervezett 100,0 ezer fővel szemben a 2001-ben munkanélküli járadékban részesültek átlagos létszáma 113,9 ezer fő volt havonta. Ezen túlmenően a munkanélküli járadék havi átlagos összege (27,0 ezer Ft) is mintegy 7%-kal meghaladta a tervezettet. Ennek oka, hogy a minimálbér emelésével összefüggésben a munkanélkülivé váltak magasabb bérei miatt nagyobb összegű járadék kifizetésére került sor.

A beszámolási évben a szolidaritási alaprészből különböző jogcímenekén kifizetett összeg a 2000. évinek 91,7%-át tette ki. Ez részben annak a következménye, hogy a munkanélküli ellátásokban részesülők havi átlaglétszáma egy év alatt közel egytizedével csökkent, másrészt pedig annak, hogy az ellátási rendszer 2000. február 1-től hatályos módosításának hatása (a járadékos időszak 12 hónapról 9 hónapra csökkentése) 2001-ben érvényesült először teljes évre vonatkozóan.

A szolidaritási alaprészből finanszírozott ellátások arányait tekintve 2000-hez képest kisebb módosulások tapasztalhatók.

Munkanélküli járadék

A kifizetett ellátásokból 53 151,5 millió Ft-ot folyósítottak munkanélküli járadék címen, amely összegét tekintve 3,7%-kal alacsonyabb, arányát tekintve viszont 4,5%-ponttal magasabb volt a múlt évhez képest.

2001-ben a munkanélküli ellátások 65,2%-át a nettó munkanélküli járadék, 28,7%-át a járadék után fizetett TB-járulék és egészségügyi hozzájárulás tette ki. A munkanélküli ellátások járadék kifizetésére felhasznált hányadának növekedése szinte teljes egészében a nettó munkanélküli járadék arányának emelkedéséből származott.

A 27 ezer Ft összegű havi átlagos munkanélküli járadék értéke körül a területi átlagok 24,9 és 30,7 ezer Ft/fő/hó értékben szóródtak. A legalacsonyabb munkanélküli járadékot a békés megyei, a legmagasabbat a fővárosi és pest megyei munkanélküliek részére folyósították. Az átlagos járadékösszeg alakulása és a megye (régió) gazdasági fejlettsége között szoros összefüggés állapítható meg. A magasabb bérszínvonal következtében a fejlettebb régiókban (Központi, Nyugat-Dunántúl és Közép-Dunántúl) az ellátás átlagos összege meghaladta az országos mértéket, míg az alacsony bérek miatt a Dél-Alföldön, az Észak-Alföldön a munkanélküliek részére az átlagosnál lényegesen kisebb járadékösszeg megállapítására volt lehetőség.

Előnyugdíj

A munkanélküli ellátásokon belül az egyes jogcímenekre kifizetett összegek közötti arányeltolódást döntően az előnyugdíj ráfordításainak további csökkenése idézte elő. Mivel új ellátás előnyugdíj címen 1998-tól nem állapítható meg, ezért csak az adott évi kötelezettségek kiegyenlítése történt meg, amely 1,0 milliárd Ft-ot tett ki. Az előnyugdíjban részesültek havi átlagos létszáma 8,7 ezer fő volt.

Nyugdíj előtti munkanélküli segély

Az 1998. január 1-jétől az előnyugdíjat kiváltó nyugdíj előtti munkanélküli segély összege 2001-ben is jelentősen emelkedett. Az éves kifizetések összege 1,9 milliárd Ft-ot tett ki, ami csaknem 42%-kal magasabb a múlt évitől. 1,5 milliárd Ft-ot a nettó nyugdíj előtti munkanélküli segélyre, 0,4 milliárd Ft-ot a segély után fizetett TB-járulékra fizettek ki a munkaügyi központok. A felhasznált teljes összeg a munkanélküli ellátások 3,3%-át tette ki. Ebben az ellátási formában havonta átlagosan 7,9 ezer fő részesült.

Pályakezdők munkanélküli segélye

Az előnyügdíjhoz hasonlóan a pályakezdők munkanélküli segélye is kifutó ellátási forma. Teljes megszűnése nagyon lassú folyamat, mivel a pályakezdők segélyének folyósítása különböző okok (GYES, GYED) miatt szüneteltethető, ezért az ellátásra jogosult akár több évre is meghosszabbíthatja a jogosultság időtartamát. A kifizetett ellátás összege 2001-ben 2,4 millió Ft volt.

Egyéb kiadások

A szolidaritási alaprészt teljes működtetési költsége 2001-ben 392,3 millió Ft-ot tett ki, ami 5,6%-kal alacsonyabb volt a múlt évinél. Ez abból adódott, hogy az éves postaköltség díja a múlt évhez képest - a munkanélküli ellátásban részesült létszám csökkenésével összefüggésben - mérséklődött.

A külön nyilvántartott, a munkahelykereséssel összefüggő útiköltség térítés összege (156,2 millió Ft) kismértékben emelkedett, a foglalkozás-egészségügyi vizsgálatok költsége (27,1 millió Ft) pedig több mint 10%-kal csökkent.

3. Jövedelempótló támogatás alaprészt

A Szociális törvény változásának következtében múlt év májusától jövedelempótló támogatásra vonatkozóan új határozatot már nem lehetett hozni. Így a munkanélküliek részére 2001-ben folyósított 8 525,5 millió Ft összegű jövedelempótló támogatás nagyobb részben az önkormányzatok által, a jelzett időpontot megelőzően megállapított támogatások 75%-ának a megtérítését biztosította. Az éves kifizetés összege az eredeti előirányzatnál 34,9%-kal magasabb volt. (Részletes adatok: ld.: 8. sz. melléklet.)

A törvénymódosítás hatására ugyan folytatódott a jövedelempótló támogatásra jogosultak számának a csökkenése. A januári 97,6 ezer fővel szemben az év végén 30 ezer munkanélküli - éves átlagban 63 ezer fő - részesült jövedelempótló támogatásban. Ennek ellenére a 2001. évi tervezett létszámhoz képest a tényleges létszám 38%-kal magasabb volt, amely az előirányzat-túllépésre ad magyarázatot.

4. Rehabilitációs alaprészt

A Munkaerőpiaci Alap költségvetésében **2001-ben a rehabilitációs alaprészt kiadásaira 2 250,0 millió Ft** előirányzat állt rendelkezésre. A MAT 1/2002. (I. 3.) számú határozatában **1 950,0 millió Ft munkaügyi központokba történő decentralizálásáról és 300 millió Ft-os központi keretről** határozott. Az utóbbi felhasználásáról a szociális és családügyi miniszter döntött. Az év második felében a központi alaprészt fel nem használt előirányzatai új központi programokra, az egyes munkaügyi központok szabad keretei pedig más munkaügyi központokhoz kerültek átcsoportosításra. Összességében a **kiadási előirányzat 2 130,7 millió Ft-ra (94,7 %) teljesült.** (Részletes adatok: ld.: 7. sz. melléklet.)

A szociális és családügyi miniszter a 1/2001. és 2/2001. számú utasításában rendelkezett a rehabilitációs alaprészt központi keretének felosztásáról, valamint a

3/2001. számú utasításban a központi programokra fordítható költségek közötti átcsoportosításokról. A központi programok 2001-ben a következők voltak.

- A foglalkozási rehabilitáció 2001. évi fejlesztésére irányuló központi programelemek megvalósítása
- Rehabilitációs intézmények foglalkoztatás-szervezőinek képzése
- Konzultációs rendszer, országos konferenciák
- A foglalkozási rehabilitáció szakmai és társadalmi kapcsolatai PR-háttérének biztosítása
- Rehabilitációs Információs Centrum program
- A korszerű munkahelyek teremtésével rehabilitációs, szociális információs és szolgáltatási háló kistérségi kiépítésére irányuló program
- A megyei munkaügyi központok rehabilitációs adattárának fejlesztése
- Közalapítványok rehabilitációs célú programjainak támogatása
- Hazai és nemzetközi rehabilitációs fejlesztési programok támogatása
- PHARE-program a foglalkozási rehabilitáció eszköztárának rendszerszerű fejlesztése érdekében
- Program az üzleti szektor szociális felelősségvállalásának előmozdítására a dán tapasztalatok hasznosításával
- A Támogatott Foglalkoztatás (Supported Employment) módszertani referenci anyagának kidolgozását célzó program
- Esélyegyenlőségi Irodahálózat kialakítását célzó program
- RehaMobil információs busz kialakítása és működtetése

A központi programokra a **rehabilitációs alaprész központi keretéből 2001-ben 298,2 millió Ft**-ot fizettek ki, így a keret csaknem teljes egészében (99,4%) felhasználásra került.

Az alaprész központi kerete terhére közvetlenül elszámolható költségek összege 36,2 millió Ft volt.

A MAT által meghatározott **decentralizált keret felhasználása 1 832,5 millió forint** (94,7%) volt.

Év végén a decentralizált keret felhasználására vonatkozóan felmérés készült. A munkaügyi központok adatszolgáltatásaiból látható volt, hogy a legtöbb pályázatot Békés, Baranya és Bács-Kiskun megyében adták be, és ezzel összhangban a legnagyobb volumenű forrásigény ezekben a megyében jelentkezett. Több munkaügyi központban forráshiány miatt jelentős számú pályázat került elutasításra, ugyanakkor voltak olyanok, amelyek nem használták fel a 2001. évi decentralizált keretüket.

Ezek közül átcsoportosításra, 4 megye (Csongrád, Fejér, Heves, Nógrád) ajánlott fel 48,3 millió forintot, ezért ez az összeg került átcsoportosításra – egyenlő arányban – a megfelelő üzleti és felhasználási tervet bemutató Baranya és Tolna Megyei Munkaügyi Központ számára. A pótlólagos keretek megyei felosztására és a szerződéskötésre a decemberben rendelkezésre álló idő rövidege ellenére mindkét munkaügyi központ fel tudta használni az átcsoportosított keretet.

A tárgyév során a rehabilitációs alaprész decentralizált keretének felhasználási főszabályai nem változtak az előző évhez képest. A megyei munkaügyi központok 2001. februárjában kaptak helyettes államtitkári, kiegészítő szakmai ajánlást az éves munkájukhoz. Az alaprész fő felhasználási prioritása továbbra is a megváltozott munkaképességű emberek gazdálkodói szférában történő foglalkoztatásának a támogatása volt. Az ajánlás szerint – és a munkaügyi központok gyakorlatában – a pályázók közül előnyben kellett részesíteniük a korszerű munkahelyet teremtő vállalkozásokat.

A pályázóknak általában 2-3 évre foglalkoztatási kötelezettséget kellett vállalniuk. A munkaügyi tanácsok által véleményezett és támogatott pályázati felhívások közzététele döntő többségében a megadott február végi határidőre megtörtént. A munkaügyi központok mintegy fele továbbra is kétfordulós pályázatot alkalmazott, de e tekintetben útkeresés, átrendeződés is megfigyelhető az előző évhez képest.

A pályázati kiírásban valamint az elbírálásban érvényesültek a vonatkozó jogszabályi előírások, valamint az éves szakmai ajánlás elvárásai, ennek megfelelően a leggyakoribb prioritások a következők voltak:

- magasabb visszatérítendő támogatás, nagyobb önerő vállalása
- korszerű munkahely létrehozása
- hátrányos térségben történő foglalkoztatás
- nagyobb létszám foglalkoztatása
- nyilvántartott munkanélküli foglalkoztatása a létrehozott munkahelyen
- hosszabb időtartamú foglalkoztatás vállalása
- új munkahely létrehozása.

A fentiekből egyértelműen látszik, hogy a követelményrendszer a célcsoporthoz (vállalkozások) idomult, azaz nőtt az üzleti elemek szerepe. A támogatott szervezetek 75 %-a került ki a vállalkozói szférából (26% 20 fő feletti statisztikai állományi létszámmal rendelkező, míg 6% 10-19 fővel működő).

Ennél is markánsabb arány mutatkozott a támogatott létszámnál és vele összhangban a támogatási összegekben, ahol 87-88% a vállalkozások részesedési aránya. Ezen belül, e tekintetben is legmagasabb, de már csak 52-58% a 20 fő feletti statisztikai állományi létszámmal rendelkezők aránya, második legnagyobb csoport pedig 18-21%-al, az 1-9 fő létszámot foglalkoztatóké. A 20 fő feletti statisztikai állományi létszámmal rendelkező vállalkozások elsöprő többségét valószínűleg az okozza, hogy ennek a csoportnak a kevésbé tőkeerős részénél a járulékkiváltás még erős motivációs tényező. A második legnagyobb csoport az 1-9 főt foglalkoztatóké, ahol sok családi vállalkozás található és a támogatás révén könnyebben megoldható a családban élő megváltozott munkaképességű személy foglalkoztatása.

A 10-19 főt foglalkoztató statisztikai állományi létszámmal rendelkezők alacsony 6-7%-os képviselése azzal magyarázható, hogy ez a vállalkozási méret nehezen tudja kitermelni egy esetlegesen alacsonyabb hatékonysággal dolgozó személy foglalkoztatási költségeit.

A munkaügyi központok – korábban már említett - vállalati kapcsolattartási tevékenysége ellenére 60%-ra csökkent (a tavalyi 76%-ról) az első ízben pályázók aránya, ugyanakkor az összes támogatott szervezet száma eggyel csökkent, így 2001-ben 445 szervezet kapott támogatást. Továbbra is magas, 82% a munkahely teremtő beruházásban részesült szervezetek aránya. A munkaügyi központok által meghirdetett prioritási sorrenddel ellentétben – a megítélt támogatási összeggel párhuzamosan - 26%-ról 9%-ra csökkent a visszatérítendő támogatást vállaló szervezetek aránya.

A pályázók regionális megoszlása némi meglepetésre a Nyugat-dunántúli régió aránya a legmagasabb, 26,4 %, míg a Közép-Magyarorszáé a legalacsonyabb, 4,3 %.

2001-ben 1 792 (a támogatások 75,2%-a) új munkahely létrehozásának, 592 (a támogatások 24,8%-a) munkahely megőrzés támogatása volt.

A munkahelyteremtés legnagyobb számban a vállalkozásoknál valósult meg (1 595 db), legkisebb számban pedig az államháztartáson belüli szervezeteknél. Hasonló sorrendet mutatnak a munkahely megőrzési támogatások is, de egyenletesebb megoszlással. A támogatott létszám tekintetében is a szervezetekhez hasonló megoszlás és rangsor tapasztalható.

A munkahely megőrző beruházások száma folyamatosan és meredeken csökkent 1998. óta, ezzel ellentétben viszont a létrehozott új munkahelyek száma emelkedett 2000-ig. 2001-ben viszont a létrehozott új munkahelyek száma is csökkent 18,8%-kal. Az e célra felhasznált összeg viszont csak 10,3 %-al esett vissza. A támogatott munkahelyek számának csökkenési okai között szerepelhet

- a minimálbér jelentős, több mint 50 %-os emelése (korszerű és drágább berendezések nélkül nehéz megtermelni a bérköltséget),
- a kis- és középvállalkozói rétegben fokozódó verseny (nagyobb a megváltozott-munkaképességű munkavállalók alkalmazásának a kockázata),
- a pályázó szervezetek által – a korábbi években már – lefölözött munkavállalóknak nagy száma.

A 2001. évben nyújtott 1 817,9 millió forint összegű támogatás összetétele szoros összhangban van különösen a támogatott munkahelyek darabszámával. A támogatások 84,7%-a irányult munkahelyteremtő beruházásra és 90,2%-a volt vissza nem térítendő. E tekintetben tehát, a munkaügyi központok – a munkahelyek számának alakulásához hasonlóan – nem tudták tartani a saját maguk által felállított követelményrendszert.

A megyei decentralizált keretek szórása 1998-ban volt a legkisebb, ami nem feltétlenül pozitív jelenség, hiszen az “egyenlődsdi” elmossa a megyék között meglévő objektív különbségeket. A keretek felhasználási átlaga 2001-ben 94%-os volt.

5. Szakképzési (Fejlesztési és képzési) alaprész

2001-ben a szakképzési (fejlesztési és képzési) alaprész **kiadási előirányzata 11 550,0 millió volt**, amely az év végéig, több lépcsőben – a tervezettnél jelentősebb mértékű bevételek beáramlásának hatására – **15 984,0 millió Ft-ra megemelésre került**.

Az OSzT 13/2001. 02. 21. állásfoglalása alapján a tárgyévi **decentralizált pályázat céljaira 2 500,0 ezer Ft** került elkülönítésre azzal, hogy további egymilliárd forint a 2002. évi decentralizált keret terhére, áthúzódó kötelezettségként még 2001-ben vállalható.

A szakképzési (fejlesztési és képzési) alaprész 2001. évi felhasználását jelentősen befolyásolta, hogy 2001. július 1-jén hatályba lépett a szakképzési hozzájárulásról és a képzési rendszer fejlesztésének támogatásáról szóló LI. törvény, és a 31/2001. (IX. 22.) OM rendelet, amely a törvény végrehajtására szolgált. A jogszabályi módosítás az alaprész felhasználási gyakorlatát gyökeresen megváltoztatta. A szakképzés fejlesztése kibővült a felsőoktatási képzések támogatásával. Átalakult a képzési támogatások lebonyolításának és az új, képzési és fejlesztési alaprész működtetésének az intézményrendszere.

A törvény hatálybalépése előtt a szakképzési (fejlesztési és képzési) alaprész felhasználásának előkészítésében az Országos Szakképzési Tanács (OSzT) vett részt. Ezt követően, 2001. november 27-én megalakult a Fejlesztési és Képzési Tanács (FKT), amely átvette az alaprész felhasználásának döntés-előkészítésével kapcsolatos feladatokat. Ezek a változások egyben a támogatások nyújtásának második felévre történő eltolódását idézték elő.

A szakképzési (fejlesztési és képzési) alaprészből **központi döntéssel felhasznált keret összege 13 555,1 millió Ft** volt.

A központi keret kifizetési jogcímei a következők voltak:

Gyakorlati képzés támogatása

A hozzájárulásra kötelezetteknel folyó gyakorlati képzés támogatására 1 747,6 millió Ft támogatás kifizetése történt meg, egyrészt a főtevékenységként gyakorlati képzést végző gazdasági társaságokban folytatott gyakorlati alapképzés költségeinek megtérítésére (293,4 millió Ft), másrészt a gyakorlati képzés költségeivel kapcsolatos visszaigénylésekre (1454,2 millió Ft).

A szakképzés fejlesztésével összefüggő támogatások

- Nemzeti Szakképzési Intézet a 2001. évi feladataira 3 254,4 millió Ft-ot kapott, ezek a következők: fejlesztési feladatok elvégzése, informatikai hálózati rendszer támogatása, szakképzés minőségfejlesztése, tárgyi feltételek fejlesztése, technikai háttér fejlesztése, ifjúsági szakképzés korszerűsítése, tananyagfejlesztés támogatása, tanárok információs eszközeinek fejlesztése, kisvállalkozások taneszköz beszerzésének támogatása, az NSZI új elhelyezésének támogatása,
- az Oktatási Minisztérium szakfőosztályai által megvalósított központi programok 3 424,8 millió Ft-ot tettek ki: cigány oktatási program, szakiskolák gyakorlati képzési programjai, gyakorlati képzést folytató kisvállalkozások taneszköz beszerzésének támogatása, szakközépiskolai ösztöndíjprogram,
- a kamarák támogatásai 315,1 millió Ft volt: a mesterképzés és vizsgáztatás fejlesztése, a gyakorlati képzés ellenőrzésének végrehajtásának támogatása, a

képzőhelyek ellenőrzési rendszerének és a felügyeleti munka hatékony ellátásának továbbfejlesztése, a tanulószerveződéssel kapcsolatos tanácsadási tevékenység,

- nemzetközi programok támogatása 655,4 millió Ft volt: a Tempus Közalapítvány támogatása és az OM PHARE roma fiatalok programjának a támogatása,
- közalapítványok támogatása 3 691,0 millió Ft.

A szakképzési (fejlesztési és képzési) alaprész *működtetése* 354,7 millió Ft-ot tett ki.

2001. évre az OSzT által meghatározott **decentralizált keretből 2 373,5 millió Ft került kifizetésre.**

A decentralizált keret pályáztatásának 2001. évi új gyakorlata szerint a vonatkozó jogszabályi normák szem előtt tartásával a korábbinál szigorúbb feltételeket szabtak meg mind a pályázatok készítésekor, mind pedig – a nyertes pályázatok esetén – a támogatási eljárások benyújtásakor a résztvevő iskolák és gazdálkodó szervezetek részre. A megváltozott elvárások teljesítése annak ellenére nehézséget okozott a pályázóknak, illetve a támogatottaknak, hogy részletes, példákkal illusztrált pályázati dokumentáció és elszámolási rendszer állt a rendelkezésükre.

A legtöbb probléma abból adódott, hogy a pályázók nem tanulmányozták végig kellő alaposággal a dokumentációt, illetve a korábbi évek alapján rutinszerűen készítették el a pályázatukat, valamint az elszámolásokat.

Az új rendszer nemcsak a pályázók, hanem a az újonnan kialakított pályázati végrehajtó rendszerben a döntés előkészítő feladatokat ellátó szervezet (OKÉV), valamint a döntést végrehajtó intézmény (OM Alapkezelő) számára is nehéz feladatot jelentett. A két közigazgatási egység között kialakult jó együttműködés eredményeként azonban a pályáztatási folyamat során jelentkező hibák kiküszöbölhetővé, kezelhetővé váltak. Az ingó jelzálogjog bejegyzés gördülékenyebb, rugalmasabb lebonyolítása érdekében az OM Alapkezelő nevében az OKÉV regionális igazgatóságai jártak el.

A pályázatok összetételét illetően elmondható, hogy a 2001-ben beadott 669 pályázat alapján a pályázók több mint fele önkormányzat volt, amelyek a támogatások 61%-át kapták, ugyanakkor a támogatással érintett tanulólétszám tekintetében 81,5%-os arányt képviseltek.

A fennmaradó összegből a támogatott szervezetek közül a vállalkozások – a legalacsonyabb arányú (7,4%) érintett tanulólétszám mellett – csaknem 30%-a részesült támogatásban. A non-profit szervezetek számukat és az érintett tanulólétszámot tekintve kisebb arányban részesült támogatásban (7,7%).

A felosztott pénzeszeg egyötödét a közép-magyarországi régió képző intézményei kapták. A keleti országrész támogatottsági aránya 46,1% volt, míg a nyugati országrészbe a támogatási összegek mindössze egyharmada jutott el.

Hasonló megoszlás tapasztalható a támogatott szervezetek számának arányait illetően. Ettől eltérő a támogatással érintett létszám arányának megoszlása, ugyanis az érintett

létszám az Dél-alföldi régióban, valamint a Dél-dunántúli régióban jóval alacsonyabb volt a többi régióhoz képest.

6. Bérgarancia alaprész

A felszámolás alatt álló gazdálkodó szervezetek dolgozóikkal szemben fennálló, kiegyenlíthetetlen munkabér és végkielégítés tartozására a beérkezett kérelmek alapján az **1 200,0 millió Ft előirányzathól 901,0 millió Ft-ot fizettek ki** a munkaügyi központok. Ez valamivel több (75,1%) mint az előirányzott összeg háromnegyede. A folyósított támogatás összegében nagymértékű emelkedés tapasztalható, mivel a 2001. évi kifizetés több mint háromszorosát tette ki az előző évinek. A növekedés azzal magyarázható, hogy egyrészt a támogatott létszám 57%-kal nőtt, másrészt az egy főre átlagosan kifizetett támogatás összege is jelentősen, csaknem a duplájára emelkedett. Ez utóbbi a 2000. évi 94,6 ezer Ft/fő összegről 2001-ben 188,2 ezer Ft/fő összegre emelkedett. Az egy kérelemre jutó támogatási összeg 2001-ben 3 452,1 ezer Ft volt, ami az előző évinek több mint két és félszerese. (Részletes adatok: ld.: 8. és 9. sz. melléklet.)

A fentiekben említett, az előző évekhez képest jelentős változások a Bérgarancia Alapról szóló 1994. évi LXVI. törvény 2001. január 1-től hatályos módosítása következményeként álltak elő. Ennek lényege, hogy 2001-ben a jogosultanként figyelembe vehető támogatási igény legmagasabb összege a tárgyév megelőző második év – KSH által közzétett – nemzetgazdasági havi bruttó átlagkeresetének négyszerese, míg korábban a kötelező legkisebb munkabér ötszöröse volt. Ez azt jelentette, hogy a támogatás maximális összege közel két és félszeresére emelkedett, mivel 2000-ben legfeljebb 127,5 ezer Ft, a beszámolási évben pedig 308,7 ezer Ft támogatást lehetett igényelni munkavállalónként.

2001-ben jelentősen emelkedett a bérgarancia alaprészből igényelhető támogatások iránti érdeklődés. 2001-ben a felszámolók bér- és végkielégítés céljára összesen 273 kérelmet nyújtottak be, több mint 20%-kal többet, mint egy évvel korábban. A beadott kérelmekből nyolcat utasítottak el. Az elutasítások aránya alacsonyabb (3% alatti) volt, mint egy évvel korábban. Ez a kedvező arány annak tulajdonítható, hogy a felszámolást végző cégek képviselői általában tisztában vannak a jogszabályi lehetőségekkel, illetve a kérelem beadásakor megfelelő tájékoztatást kaptak a munkaügyi központoktól.

A bérgarancia támogatások iránti, évről-évre emelkedő igény azt is jelzi, hogy nő a felszámolási eljárás alá kerülő cégek száma, valamint, hogy a felszámolás alatt álló cégeknél kevés esetben van fedezet a munkavállalók esedékes bérének és a végkielégítésnek a megfizetéséhez.

A támogatott létszám 4 788 fő volt, ami támogatásonként az előző évinél valamivel magasabb átlagléttszámot, 18 főt jelent. Ez az adat arra utal, hogy a felszámolásra kerülő cégek inkább a kis- és középvállalkozások körébe tartoznak.

A beadott kérelmek alapján az igényelt bér- és végkielégítés összege 1 255,4 millió Ft volt. A törvény által megszabott keretek között a megítélt támogatás 905,7 millió Ft-ot

tett ki, ami a kérelmek több mint 72%-ára nyújtott fedezetet. Ezt az összeget a munkaügyi központok csaknem teljes egészében folyósították.

A kérelemben igényelt és a megítélt támogatások közötti eltéréseket az okozta, hogy a felszámolók, annak ellenére, hogy tisztában vannak a jogszabályban biztosított lehetőségekkel és mértékekkel, mégis megkísérlik a nagyobb összegű bér és végkielégítés igénylését.

A bérgarancia támogatásban részesített, felszámolási eljárás alatt álló gazdálkodó szervezeteknél végzett ellenőrzések során a munkaügyi központok részben kedvező tapasztalatokra tettek szert. Általában a kiutalt támogatások jogszerű, azonnali kifizetését a kérelemben jelzett munkavállalók részére hitelesen igazolták a felszámolók. Azonban több olyan eset is előfordult, amikor a felszámoló nem dokumentálta megfelelően a munkavállalók részére történő kifizetést. Ezekben az esetekben a nem igazolt támogatási összegeket a munkaügyi központok visszakövetelték.

7. Működési alaprész

2001-ben az országos munkaerőpiaci szervezet működésére az **eredeti előirányzat szerint 11 657,9 millió Ft** állt rendelkezésre. Az évközi módosításokkal 1 749,8 millió Ft-tal **13 407,7 millió Ft-ra emelkedett** a működési kiadásokra fordítható előirányzat. Ennek a nagy összegű emelkedésnek az oka a köztisztviselői illetményrendszer változásából adódó illetményemelkedés volt, amelynek hatására 1,5 milliárd Ft-tal nőtt az országos munkaerőpiaci szervezet működési előirányzata. A kiemelt előirányzatok közül a személyi célú kifizetések aránya 71,4%-ot tett ki.

Az országos munkaerőpiaci szervezet fejlesztésére szolgáló előirányzat 1 200,0 millió Ft összegben került jóváhagyásra. Ebből az összegből építési beruházásra és ingatlan felújítási feladatokra 493,0 millió Ft, informatikai fejlesztésekre 707,0 millió Ft volt fordítható.

Építési beruházási és ingatlan felújítási feladatok

2001. évre jóváhagyott építési beruházási és ingatlan felújítási terv a munkaügyi központok legsürgősebb fejlesztéseit tartalmazta. 2000. évről áthúzódó beruházások között három új kirendeltségi épület átadására került sor. A 2001-ben indított beruházások között 10 ingatlan vásárlására, ezen túlmenően meglévő kirendeltségi épületek bővítésére és felújítására volt lehetőség.

Informatikai fejlesztések

Az e célra jóváhagyott keret két ütemben került felhasználásra. Az első ütemben a Foglalkoztatási Hivatal megkezdte az informatikai stratégia megalapozását. Folytatódott a munkaügyi kirendeltségeken az informatikai eszközök egységes fejlesztése, több gyári szoftver és licenc vásárlása történt meg, továbbá 4500 munkaállomás és 400 szerver teljes körű vírusvédelemmel való ellátására került sor. Az Állami Foglalkoztatási szolgálat sajtó- és kommunikációs tevékenysége internetes

megjelenítésének (követelményrendszer, arculatterv és rendszerterv) kialakítása a második félévben megtörtént.

A második ütemben több szoftverfejlesztés történt, így a jogszabályok követésének aktualizálása, a Foglalkoztatási Hivatal és az Állami Foglalkoztatási Szolgálat ügyviteli tevékenységének informatikai támogatása, a szomszédos országokban élő magyarok foglalkoztatásához kapcsolódó informatikai rendszernek, valamint az informatikai eszközök és szoftverek nyilvántartási rendszerének kialakítása. Megtörtént a Foglalkoztatási Hivatalnak az elektronikus kormányzati rendszerhez való kapcsolódásának előkészítése, a pénzügyi és kötelezettségvállalási programcsomagok beszerzése. Ezen túlmenően végbement a műszakilag elavult kirendeltségi munkaállomások és nyomtatók cseréje, archiváló és visszakereső rendszer beüzemelése, központi szerverek és tűzfal beszerzése.

Az országos munkaerőpiaci szervezet központosított keretének előirányzata 206,0 millió Ft volt. A központosított tartalék a szervezetben előre nem látható események, rendkívüli többletfeladatok megoldására került felhasználásra, illetve olyan feladatok megoldására biztosított lehetőséget, amelynek elvégzése központilag célszerűbben megoldható volt.

A kifizetések egy részét a szerződéses kötelezettségen alapuló kifizetések tették ki (pl.: a munkaerőpiaci szervezet biztosítása, folyóirat megrendelés, statisztikai adatok gyűjtése, feldolgozása, belső képzések lebonyolítása, a Nemzeti Pályainformációs Központ működtetéséhez való hozzájárulás). Az előirányzat másik részének felhasználása rendkívül szerteágazó célokra történt meg. Ezek a következők voltak: állásbörzék, sporttalálkozó, országos munkaügyi konferenciák szervezése, a megyei kidolgozású REHAB program országos szinten történő elterjesztése és működtetése, regiszteres feldolgozások lebonyolítása. Ezekon túlmenően valamennyi munkaügyi központ saját könyvtára kialakításához is kapott támogatást.

Az országos munkaerőpiaci szervezet részére a pénzeszközök idő-, illetve teljesítményarányosan kerültek átadásra.

Az alapkezelőnek átadott pénzeszköz 2001. évi eredeti előirányzata 325,0 millió Ft volt. Év közben, a munkaerőpiaci intézményrendszer változásával összefüggésben ez az előirányzat 36,3 millió Ft-tal lecsökkent.

Az Országos Munkabiztonsági és Munkaügyi Főfelügyelőség (OMMF) működésének támogatására 359,2 millió Ft támogatás került átadásra.

8. Az alaprészekhez kapcsolódó, közvetlenül elszámolható működtetési kiadások alakulása

2001-ben 969,2 milliárd Ft-ot, a Munkaerőpiaci Alap kiadásainak 0,5%-át tették ki az ellátásokkal és támogatásokkal összefüggő, egyes alaprészek terhére elszámolható működtetési kiadások, amelyek alakulását a következő táblázat szemlélteti:

Alaprész	2000.	2001.	Index (%) 2001/2000
	millió Ft		
Szolidaritási alaprészt	415,6	392,3	94,4
ebből: postaköltség	399,4	370,1	92,7
Foglalkoztatási alaprészt	101,0	169,2	167,5
Szakképzési alaprészt	384,0	354,7	92,4
Rehabilitációs alaprészt	19,2	50,8	264,6
Bérgarancia alaprészt	0,1	0,3	300,0
Jövedelemplótló támogatás alaprészt	2,4	1,9	79,2
Összesen	922,3	969,2	105,0

Az alaprészek működtetésének ráfordításai 2001-ben 5%-kal emelkedtek. Az egyes alaprészek működtetési kiadásainak alakulása azonban ettől eltérő tendenciát mutatott. A szolidaritási, a jövedelemplótló támogatás és szakképzési alaprészt kiadásai alacsonyabbak voltak, mint 2000-ben. Az előbbiekt, az ellátottak létszámának csökkenésével voltak összefüggésben, és ezen belül is az ellátottakkal való kapcsolattartás postaköltségei estek vissza 2001-ben. A szakképzési alaprészt tekintetében az új intézményrendszer kiadásai kis mértékben alacsonyabbak voltak az előző évinél.

A foglalkoztatási alaprészt illetően, az előző évben azonos jogcímen nem jelentkező, pályázattal kapcsolatos kiadásokkal, a foglalkozás-egészségügyi vizsgálatokra történt kifizetések emelkedésével, a rehabilitációs alaprészt esetében a központi keret megváltozott kiadási struktúrájával magyarázható a ráfordítások növekedése.

9. Alaprészekhez nem kapcsolható költségvetési befizetések

A költségvetési befizetések 2001-ben a Munkaerőpiaci Alap csaknem egynegyedét, 24,2%-át tették ki.

A megváltozott munkaképességű munkanélküliek foglalkoztatásának támogatására a költségvetésbe 18,0 milliárd Ft befizetése történt meg, amely időarányosan teljesült. Az ellátórendszer megváltozásával összefüggésben a Munkaerőpiaci Alap 29,0 milliárd Ft-tal járult hozzá a járadékból kikerült aktív korú munkanélküliek részére szolgáló rendszeres szociális segély önkormányzati előirányzatának 2001. évi kiegészítéséhez, a rendszeres szociális segélyre valló jogosultság megszerzéséhez feltételként előírt közcélú munka elvégzésének finanszírozásához, valamint az önkormányzatoknak az ezekkel kapcsolatosan megnövekedett igazgatási költségeinek részleges megtérítéséhez.

A nevezett feladatokra a Munkaerőpiaci Alap 2001. évi költségvetésében a meghatározott előirányzatok befizetése a költségvetésbe időarányosan teljesült.